

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2021/545
Toplantı Tarihi/Sayısı : 19.7.2022/14
Karar Numarası : 2022/476
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : 1) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
2) Jandarma Genel Komutanlığı
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Nakil esnasında havalandırmanın yetersiz olması, öğle yemeği verilmemesi ve diğer bedensel ihtiyaçların karşılanmaması nedenleriyle kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru, 2021/545 başvuru numarası ile kayda alınmıştır.

3. Başvuruyla ilişkin dosya kapsamında yer alan iddialar ve olgular şu şekildedir:

a) Başvuran; 2021 yılı Mart ayında isteğe bağlı nakil esnasında aynı kabinde dört kişinin naklinin birlikte gerçekleştirildiğini ve diğer kişilerin tütün mamulü tükettiğini, bu nedenlerle havalandırmanın yetersiz olduğunu, ancak araçtaki havalandırma sisteminin arızalı olduğu gerekçesiyle havalandırma sağlanmadığını, nakil süresince öğle yemeği verilmediğini ve diğer bedensel ihtiyaçların karşılanmadığını iddia etmektedir.

b) Başvuran, X T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 09.04.2021 tarihinde saat 10.01'de X Cezaevi Jandarma Karakol Komutanlığı görevlilerince teslim alınmış, aynı gün Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna teslim edilmiştir.

c) Nakil süresince zorunlu ihtiyaç nedeniyle yolda mola verilmemiştir.

d) X T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından nakil öncesi sabah kahvaltısı verilmiş, öğle yemeği ise Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından verilmiştir.

4. Başvuranın iddialarıyla ilgili olarak, Samsun Valiliği İl Jandarma Komutanlığı tarafından sunulan 13.08.2021 tarihli ve ... sayılı cevabi yazıda özetle;

a) Başvuranın naklinin 09.04.2021 tarihinde kendi isteği ile Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna yapıldığı, kullanılan ring araçlarının normal kapasitesi iki bölüm şeklinde olup her bölümün altı kişilik olduğu, başvuranın nakli esnasında toplam dört mahpus ile aynı kabinde nakledildiğinin tespit edildiği, başvuranın, bulunduğu X T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 09.04.2021 tarihinde saat 10.01'de teslim alındığı, aynı gün saat 13.21'de Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna teslim edildiği, nakil süresi ve mesafesi kısa olduğu için zorunlu ihtiyaç nedeniyle yolda mola verilmediği, ayrıca başvuran tarafından herhangi bir talebin olmadığı tespit edildiği;

b) Mahpusların nakillerinde iaşelerinin ilgili ceza infaz kurumunca karşılandığı, Komutanlığın herhangi bir yetki ve sorumluluğu bulunmadığı, başvuranın naklinde de yol süresi ve mesafesi dikkate alınarak kurumca iaşe verilmediğinin tespit edildiği;

c) Ring araçlarının havalandırma ve klimalarının bakımı ve faal olarak bulundurulmasının ceza infaz kurumlarının sorumluluğunda olduğu, Komutanlıkça yapılan sevk ve nakillerde ring araçlarının havalandırma ve klimalarının aktif olarak çalışıklarının tespit edildiği;

d) Komutanlıkça yapılan sevk ve nakillerde sevk edilecek mahpuslar teslim alınmadan önce yapılan üst

aramalarında sigaraları varsa teslim alındığı, sevk ve nakil esnasında ring aracı içerisinde görevli personel dâhil sigara içilmesine kesinlikle müsaade edilmediği hususlarının tespit edildiği belirtilmiştir.

5. Başvuran tarafından söz konusu yazıya cevaben özetle;

a) Nakil sürecinin teslim alındığı saat olan 10:01 ve teslim edildiği saat olan 13:21 zaman aralığından ibaret olmadığı, 10:01'in yola çıkış saati, 13:21'in de varış saati olduğu, gerek nakil öncesinde koğuştan alınıp nakil işlemlerinin tamamlanabilmesi için nakledilen diğer mahpuslarla üst arama bölmesinde bekletildiği süre gerekse nakil gittiği kuruma iki araçla giriş yapıldıktan sonra diğer araçtaki mahpusların kuruma girişlerinde üst aramalarının yapılabilmesi için bulunduğu araçtaki mahpuslar ile sırasını beklediği süre hesaba katıldığında nakil organizasyonunun 10:01-13:21 gibi bir zaman aralığından daha uzun bir zamana tekabül ettiği, kaldı ki söz konusu zaman aralığının da zorunlu bedensel ihtiyaç gidermek üzere mola verilmesini gerektirecek makul bir süre olduğu, ayrıca araçtaki mahpusların bu kapsamda herhangi bir taleplerinin olmadığı şeklindeki savunmanın gerçeği yansıtmadığı, araçtaki mahpuslardan birinin bu konuda dış güvenlik görevlilerine müteaddit defa ısrarı olduğu,

b) Nakil aracının havalandırma sistemi çalışır durumda idiyse de ısrarlarına rağmen çalıştırılmadığı,

c) Nakil aracına alınmadan önce kurumun üst arama bölümünde beklerken mahpuslardan bazılarının sigara ve çakmaklarını çoraplarının içerisine gizledikleri, durumu kendisini araca bindiren dış güvenlik görevlisine bildirmesine rağmen görevlinin kayıtsız kaldığı ifade edilmiştir.

6. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 21.10.2021 tarihli ve ... sayılı cevabi yazısında özetle;

a) Başvuranın naklinin yapılacağı aracın tüm kontrollerinin yapıldığı, havalandırma ve klima dâhil bütün sistemlerinin çalışır vaziyette olduğu, herhangi bir arıza durumunun olmadığı tespit edildiği,

b) Ayrıca, ceza infaz kurumlarına satın alınan ve alınacak yeni araçlar için Jandarma Genel Komutanlığından da değişik zamanlarda alınan mahpus nakil araçlarının üretimine ilişkin görüşler doğrultusunda çeşitli üniversitelerle teknik şartname konusunda ortak çalışma yapıldığı, satın alma işlemlerinde her zaman olduğu gibi insan unsurunun göz önünde bulundurulduğu, araçların can güvenliği konusunda gerekli özelliği taşımaları başta olmak üzere, çağın getirdiği teknolojik yenilikleri kapsayacak şekilde modern olmasına azami özen gösterildiği,

c) Değişen koşullar ve teknoloji ile birlikte sevklerin yerine getirilmesinde tercih edilen yöntemler uyarınca taşıtların üst yapılarında ilerleyen dönemlerde değişiklikler yapılabileceği,

d) Sevk işlemleri sırasında mahpusun ruhsal ve fiziki durumu, diğer hükümlü ve tutuklularla hasımlık hali ve duruşma özelliği vb. durumların gözetilerek sevk aracı seçiminin yapıldığı, ayrıca ruhsal ve fiziki sağlığı hükümlü ve tutuklu nakil aracında seyahat etmeye elverişli olmayan hasta hükümlü ve tutukluların sevklerinin hasta nakil araçları ile yapıldığı,

e) Bahse konu başvuruda ileri sürülen iddialara ilişkin olarak, ceza infaz kurumu idaresi ve görevli personelin görevleri yönünden herhangi bir kusur ve ihmalinin bulunmadığı, yapılan işlem ve uygulamaların ilgili mevzuat gereğince yerine getirildiği belirtilmiştir.

7. Başvuran, söz konusu yazıya cevaben özetle; Genel Müdürlüğün verdiği cevabın genel ve soyut nitelikte olduğu, zira cevapta münhasıran ihlal iddiasına yönelik olarak somut bir açıklamada ve değerlendirmede bulunulmadan sadece mevzuata yer vermekle ve bahse konu nakil işlemlerini yapan ceza infaz kurumu idaresinin bu görevi yönünden herhangi bir kusuru ve ihmali bulunmadığı ileri sürülerek şikâyet konusu işlemlerin mevzuata uygun olduklarını savunmakla yetinildiği ifade edilmiştir.

8. Başvuranın “nakil süresince öğle yemeği verilmediği” iddiasına ilişkin olarak bilgi ve belge talep edilmesi üzerine X T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün göndermiş olduğu 17.01.2022 tarihli ve ... sayılı cevabi yazıda özetle;

a) Başvuranın 18.03.2021 tarihli dilekçesine istinaden Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 31.03.2021 tarihli nakil onayı ile kendi isteğiyle naklinin Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna çıktığı, 09.04.2021 tarihinde nakil aracının aracın X T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden saat 10.01'de çıkış yaptığı, dolayısıyla mahpuslara sevke gitmeden önce kahvaltı öğünü verildiği,

b) X-Y arası mesafenin 140 km olduğu, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol'ün “Sevklede kumanya verilmesi” başlıklı 23'üncü maddesinde bulunan “Başka kurumlara sevkler yapılmadan bir gün önce, hükümlü ve tutuklular için, gidecekleri mesafe de göz önünde bulundurulurak, sevk yapan

kurum idaresince yeteri kadar ve çeşitlilikte ve imkânlar ölçüsünde her bir kişi için ayrı ayrı kumanya hazırlanır ve sevk günü tutanakla araç komutanlarına teslim edilir. Ayrıca duruşmalara götürülecek hükümlü ve tutukluların, duruşma günündeki öğle yemeği, önceden kumanya olarak hazırlanıp kendilerine verilir.” hükmü uyarınca, mahpusların planlanan sevk mesafesinin aynı il sınırları içerisinde bulunduğu ve ortalama 2 saat olduğu, sevk süresi içerisinde herhangi bir öğünün denk gelmediği, mahpusların öğle öğününün Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda olacağı göz önünde bulundurularak öğle iâşesinin kumanya olarak verilmediği, öğle saatlerinde Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda olmaları gerektiği için öğle iâşesinin gittiği kurum tarafından verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

9. Mezkûr yazı ile verilen cevapta belirtilen tarihte başvuranın nakledildiği kuruma giriş yaptığı saate ve kendisine öğle yemeği verilir verilmemesine ilişkin bilgi ve belge talep edilmesi üzerine Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün 26.01.2022 tarihli ve ... sayılı cevabi yazısında ise özetle; başvuranın kurum tarafından 09.04.2021 tarihinde saat 13:21’de teslim alındığı, X T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan sevk gelen hükümlü tutukluların fazla sayıda olduğu, hükümlülerin her birisine yemek verildiği ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

10. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı” başlıklı 17’nci maddesinde; “Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tâbi tutulamaz.” hükmü yer almaktadır.

11. 29.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “İnfazda Temel İlke” başlıklı 2’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre “Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.”

12. Aynı Kanun’un “Nakillerde alınacak tedbirler” başlıklı 58’inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; “Hükümlü, havalandırma ve ışık durumu yetersiz araçlarla, eziyet verici veya onur kırıcı şekilde nakledilemez. Nakil sırasında alınacak tedbirler, hükümlünün firarını önleyici ve yukarıdaki fıkra yazılı engelleri gerçekleştirici sınırları aşamaz, birbirleriyle ve görevlilerle herhangi bir tartışmaya girmelerini engelleyici boyutları geçemez.” Anılan maddenin dördüncü fıkrasına göre ise; “Görevli nezaretinde yapılan nakiller sırasında hükümlünün iâşe ve bedensel ihtiyaçları giderilir.”

13. 20.4.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 9’uncu maddesinin (i) bendinde, Kurumun “özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” le görevli olduğu düzenlenmiştir. Aynı Kanunun 17’nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

14. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” hususunun düzenlendiği 48’inci maddesinin birinci fıkrasına göre, “Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur...”

15. Aynı Yönetmeliğin 49’uncu maddesinin altıncı fıkrasında; “Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması halinde de, incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya gönderme kararı verilir.” denilmektedir.

16. Mezkûr Yönetmeliğin “İhlal kararı” başlıklı 69’uncu maddesine göre; “İnceleme ve araştırma sonucunda başvurunun yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde ihlal kararı verilir.” Yönetmeliğin “Ret kararı” başlıklı 72’nci maddesine göre ise; “İnceleme ve araştırma sonucunda başvurunun yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde ret kararı verilir.”

17. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin 5’inci maddesi uyarınca; “Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez.”

18. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’nin “İşkence yasağı” başlıklı 7’inci maddesi uyarınca; “Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz.”

19. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) “İşkence yasağı” başlıklı 3’üncü maddesine göre; “Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

20. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

21. Başvurunun, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 48'inci maddesinde aranan ön inceleme şartlarını taşıdığı görülmüş ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek bir neden bulunmadığından esas incelemesi aşamasına geçilmiştir.

22. Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarına atıfla, tutulma koşullarını değerlendirirken başvurucular tarafından ileri sürülen somut olaylara ilişkin iddialarla birlikte koşulların bir bütün olarak gözetilmesi, (AİHM, Dougoz v. Yunanistan, B. No.: 40907/98, 6/3/2001, § 46), bu kapsamda, önlemlerin şiddeti, amacı ve bireyler için sonuçlarının birlikte değerlendirilmesi gerektiğini (AİHM, Van der Ven v. Hollanda, B. No.: 50901/99, 4/2/2003, § 51) ifade etmiştir (Anayasa Mahkemesi, Turan Günana, B. No.: 2013/3550, 19/11/2014, § 38).

23. Anayasa Mahkemesi ayrıca, Anayasa'nın 17'nci maddesinin, cezaevinde tutulan bir hükümlü veya tutuklunun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını koruma altına aldığını; infazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların, mahkûmları, özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerektiğini ve cezaevinde tutulmanın pratik gerekleri çerçevesinde, mahkûmların sağlık ve esenlikleri gibi hususların yeterli bir şekilde güvence altına alınması ve gerekli tıbbi yardım sağlanmasının da insan onuruna yakışır şartların sağlanması için gerekli olduğunu değerlendirmiştir (Anayasa Mahkemesi, Turan Günana, B. No.: 2013/3550, 19/11/2014, § 39).

24. Yine Anayasa Mahkemesine göre, cezaevlerinde tutulan kişilerin maruz kaldığı maddi koşulların Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamına girebilmesi için asgari bir eşige ulaşmış olması gerekmektedir. Belirtilen asgari eşige ilişkin değerlendirme; tutma koşulları ile ilgili tüm veriler, özellikle de muamelenin süresi, fiziksel ya da ruhsal etkileri ve bazen de mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu dikkate alınarak yapılmalıdır (Anayasa Mahkemesi, Ergin Aktaş, B. No.: 2014/14810, 21/9/2016, § 73).

25. AİHM'nin içtihadında da, kötü muamelenin Sözleşmenin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belirli bir ağırlık düzeyine ulaşmış olması şartı aranmaktadır. Bu ağırlık düzeyi değerlendirilirken; muamelenin doğası ve bağlamı, uygulanma biçimi ve yöntemi, fiziksel veya zihinsel etkileri, bazı durumlarda da kişinin cinsiyeti, yaşı, sağlık durumu gibi ilgili tüm koşullar dikkate alınmaktadır (AİHM, Kudla v. Polonya, 30210/96, 26/10/2000, § 91).

26. Görüldüğü üzere AİHM ve Anayasa Mahkemesi, bir muamelenin işkence ve kötü muamele yasağının kapsamına girebilmesi için belirli bir asgari şiddet düzeyine ulaşması gerektiğini belirtmektedir. Bu bağlamda, asgari şiddet düzeyinin her somut olayda ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir.

27. Mevcut başvuruda başvuran, nakil esnasında aynı kabinde dört kişinin naklinin birlikte gerçekleştirilmesi ve diğer kişilerin tütün mamulü tüketmesi nedenleriyle aracın havasız olduğunu ve araçtaki havalandırma sisteminin arızalı olduğu gerekçesiyle havalandırma sağlanmadığını, nakil süresince öğle yemeği verilmediğini ve diğer bedensel ihtiyaçların karşılanmadığını iddia etmektedir.

28. AİHM'ye göre; örneğin, mahpuslara belirli bir metrekaleden az alan sunan araçlarda naklin yapıldığı durumda güçlü bir ihlal varsayımı ortaya çıkabilecektir. Mahkeme, yaptığı değerlendirmede naklin nedenlerinden ziyade objektif koşullarına ve başvuranlar üzerindeki etkisine odaklandığını vurgulamakta; mahpus hücreleri yeterince ısıtılmadığında veya havalandırılmadığında, dış sıcaklıklardan yetersiz korumanın, ağırlaştırıcı bir faktör olacağını; kötü muamele yasağının ihlal edildiğine dair güçlü bir varsayımın, yalnızca kısa veya arada bir yapılan bir nakil durumunda çürütülebileceğini, aksine, aşırı kalabalıklaşmanın zararlı etkilerinin nakillerin daha uzun süreli ve daha sık olmasıyla artacağını değerlendirmektedir. Mahkeme ayrıca, kötü muamele yasağının ihlal edilip edilmediğinin değerlendirilmesinin ancak davanın kendine özgü koşullarına yönelik kapsamlı bir yaklaşımla belirlenebileceğini ifade etmektedir (AİHM, Tomov ve Diğerleri v. Rusya, B. No.ları: 18255/10 ve 5 diğer, 9/04/2019, § §123-128).

29. Bu çerçevede, **başvuranın, nakil aracında havalandırma koşullarının yeterli olmadığı iddiasına ilişkin olarak;** Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ve Samsun İl Jandarma Komutanlığı tarafından verilen cevaplarda, nakil aracının havalandırma sistemi ve klimalarının çalışır vaziyette olduğu ve aktif olarak

çalışıklarının tespit edildiği ifade edilmektedir. Dosya üzerinden yapılan inceleme ile nakil aracının havalandırma sistemi ve klimalarının başvuranın nakli esnasında çalıştırılıp çalıştırılmadığının tespiti mümkün olmamakla birlikte, AİHM'nin mezkûr kararında belirtildiği üzere, kısa süreli ve arada bir yapılan nakillerde, yetersiz alan gibi fiziksel koşullar nedeniyle kötü muamele yasağının ihlal edildiğine dair bir varsayım söz konusuysa dahi bu varsayım çürütülebilmektedir. Kaldı ki somut olayda nakil aracında kişi başına düşen metrekaresinin yetersiz olması gibi bir nedenle kötü muamele yasağının ihlal edildiği yönünde bir varsayımda bulunmaya neden olacak bir olumsuz fiziksel koşul söz konusu değildir. Anılan karar, Anayasa Mahkemesi'nin, cezaevlerinde tutulan kişilerin maruz kaldığı maddi koşulların kötü muamele olarak nitelendirilebilmesi için ulaşılabilecek asgari eşige ilişkin değerlendirmenin; tutma koşulları ile ilgili tüm veriler, özellikle de muamelenin süresi, fiziksel ya da ruhsal etkileri ve bazen de mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu dikkate alınarak yapılacağına ilişkin değerlendirmesi ve başvuranın araçta geçirdiği süre, sıkça benzer koşullarda nakledildiği veya fiziksel ya da ruhsal olarak nakil sürecinin üzerinde ciddi bir olumsuz etki yarattığı yönünde somut bir iddia ortaya koymadığı gerçeği ile birlikte ele alındığında, nakil aracında havalandırma koşullarının yeterli olmadığı iddiası bakımından kötü muamele yasağının ihlal edildiği sonucuna varmak mümkün görünmemektedir.

30. Başvuranın bir diğer iddiası ise **nakil sırasında kendilerine yemek verilmediği**dir. X Cezaevi Jandarma Karakol Komutanlığınca gerçekleştirilen nakle ilişkin olarak Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından sunulan teslim tesellüm tutanağı incelendiğinde, 09.04.2021 tarihinde saat 13:21'de başvuranın da aralarında bulunduğu 12 mahpusun Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna teslim edildiği görülmekte, Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu cevabında da, başvurana ve birlikte nakledildiği diğer mahpuslara Kuruma geldikten sonra öğle yemeği verildiği belirtilmektedir. Başvuran da, başvuru dilekçesinde ve muhatap kurumların cevaplarına karşı sunduğu cevap dilekçelerinde nakledildiği kurumda kendilerine yemek verilmediğine dair bir iddia ileri sürmemiştir.

31. Başvuru dosyası incelendiğinde, başvuranın X T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 09.04.2021 tarihinde saat 10:01'de teslim alındığı, aynı gün saat 13:21'de Y M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna teslim edildiği görülmektedir. Başvuran, nakil işlemlerinin resmi kayıtlardan daha uzun sürdüğünü iddia etse de, başvuranın nakil süresince içinde bulunduğu koşullar yukarıda anılan AİHM ve Anayasa Mahkemesi içtihadı ile birlikte değerlendirildiğinde, kahvaltı ile öğle yemeği arasında geçen sürenin kötü muamele düzeyine varan bir mağduriyete neden olduğunu değerlendirmek mümkün görünmemektedir.

32. Son olarak, başvuran **nakil süresince yolda mola verilmediğini** iddia etmekte, Samsun İl Jandarma Komutanlığınca da bu durum teyit edilmektedir. Bununla birlikte, başvuranın nakil süresince içinde bulunduğu koşullar yukarıda anılan AİHM ve Anayasa Mahkemesi içtihadı ile birlikte değerlendirildiğinde, yolda mola verilmemiş olmasının da kötü muamele düzeyine varan bir muamele olarak nitelendirilemeyeceği anlaşılmaktadır.

33. Öte yandan, mahpusların nakilleri sırasındaki ihtiyaçlarının, düzen, güvenlik ve disiplin gereklilikleri de dikkate alınarak mümkün olduğunca gözetilmeye çalışılması, özellikle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 58'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca yolculuk süresince bedensel ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda hassasiyet gösterilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

34. Sonuç olarak; başvuranın nakil süresince içinde bulunduğu tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde; nakil esnasında havalandırma sağlanmadığı, nakil süresince öğle yemeği verilmediği ve diğer bedensel ihtiyaçların karşılanmadığı iddiaları bakımından, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu Kanunu ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in yukarıda anılan hükümleri kapsamında kötü muamele yasağının ihlali olmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLALİ OLMADIĞINA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 19.07.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye